

STAVOVI STUDENATA SESTRINSTVA SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA U SPLITU O PRIMJENI LOKALNIH KORTIKOSTEROIDNIH PRIPRAVAKA U LIJEČENJU ATOPIJSKOG DERMATITISA

ŠPIRO JAVORČIĆ¹, MAJA PAVIĆ², DUBRAVKA VUKOVIĆ²

Cilj: Ispitati stavove studenata sestrinstva o primjeni lokalnih kortikosteroidnih pripravaka (LKS), temeljnih lijekova u liječenju atopijskog dermatitisa (AD) čija primjena izaziva zabrinutost i strah poznat kao kortikofobija.

Metode: U ovom presječnom istraživanju sudjelovalo je 100 studenata sestrinstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, tijekom veljače i ožujka 2025. godine. Podaci su prikupljeni validiranim upitnikom TOPICOP, distribuiranim putem mrežnog obrasca Google Forms. Podaci su analizirani deskriptivnom statistikom i Spearmanovim koeficijentom korelacije rang. Kao prag statističke značajnosti korišten je $P < 0,05$.

Rezultati: Prosječna dob ispitanika iznosila je 27 godina. Studentice su činile 87%, a studenti 13%. Najzastupljeniji su bili studenti četvrte godine s udjelom od 37%. Zabrinutost zbog mogućih nuspojava lokalnih kortikosteroida izrazilo je 66% ispitanika, ponajprije zbog oštećenja kože i dugoročnih posljedica. Utvrđena je statistički značajna pozitivna povezanost dobi s razinom zabrinutosti za nuspojave ($P < 0,05$), pri čemu su stariji studenti iskazivali višu razinu zabrinutosti. Također je utvrđena statistički značajna pozitivna povezanost između godine studija i uvjerenja o dugoročnim učincima LKS-a ($P < 0,05$), pri čemu su studenti viših godina izraženije vjerovali u postojanje dugoročnih nuspojava.

Zaključak: Studenti sestrinstva pokazuju izraženu kortikofobiju. Rezultati ovog istraživanja upućuju na potrebu sustavnije edukacije tijekom studija, kako bi buduće medicinske sestre i tehničari stekli znanje i sigurnost potrebne za učinkovitu edukaciju bolesnika o racionalnoj i sigurnoj primjeni LKS-a u liječenju AD-a. Ovi nalazi dodatno naglašavaju važnost uključivanja ciljane edukacije o LKS-u u sestrinski kurikulum, kako bi se osnažili obrazovni ishodi i osigurala kvalitetna podrška oboljelima.

Ključne riječi: ATOPIJSKI DERMATITIS, KORTIKOFOBIA, SESTRINSTVO, LOKALNI KORTIKOSTEROIDI

Uvod

Atopijski dermatitis (AD) je kronična, nezarazna, upalna bolest kože koja pogađa do 20% djece i 1-3% odraslih te značajno narušava kvalitetu života oboljelih. Najčešće započinje u ranom djetinjstvu i često je udružena s drugim atopijskim bolestima poput astme, alergijskog rinitisa i rinokonjunktivitisa (1, 2).

Temelj liječenja AD-a čine lokalni kortikosteroidni preparati (LKS), lijekovi sa snažnim protuupalnim i imunomodulatornim učinkom, čija su učinkovitost i sigurnost potvrđene dugogodišnjom kliničkom primjenom (1). Ipak, njihova nepravilna ili dugotrajna primjena može dovesti do nuspojava kao što su atrofija kože, strije, telangiektazije, purpura te perioralni dermatitis, a pri primjeni jačih pripravaka na većim površinama kroz duže vremensko razdoblje i do sistemskih učinaka poput supresije osi hipotalamus-hipofiza-nadbubrežna žlijezda. Zbog mogućnosti navedenih nuspojava u javnosti, ali i među zdravstvenim djelatnicima, prisutna je zabrinutost poznata kao kortikofobija, koja se očituje strahom od primjene LKS-a i može rezultirati odgađanjem terapije,

slabijim pridržavanjem liječenja i lošijom kontrolom bolesti (1, 3). Istraživanja pokazuju da kortikofobija nije prisutna samo među bolesnicima, već i među liječnicima, farmaceutima, medicinskim sestrama i tehničarima. Budući da su medicinske sestre i tehničari često prvi izvor informacija i podrške oboljelima, njihovo znanje i stavovi o LKS-u presudni su za kvalitetnu edukaciju i izgradnju povjerenja bolesnika. Nedovoljna edukacija može pridonijeti održavanju neute meljenih strahova i nepravilnoj primjeni terapije (4, 5).

S obzirom da su kortikofobija i stavovi studenata sestrinstva o primjeni LKS-a još uvijek nedovoljno istraženi, a profesionalni se stavovi oblikuju tijekom studija, važno je procijeniti razinu znanja i percepciju o ovom načinu liječenja,

¹Zavod za hitnu medicinu

Splitsko-dalmatinske županije

²Klinika za kožne i spolne bolesti,

Klinički bolnički centar Split

Adresa za dopisivanje:

Dr. sc. Maja Pavić, dr. med.

Klinika za kožne i spolne bolesti,

Klinički bolnički centar Split

21000 Split, Spinčićevo 1

E-mail: pavicmajaa@gmail.com

kako bi se pravodobno prepoznala područja za dodatnu edukaciju. Cilj ovoga istraživanja je ispitati stavove studenata sestrinstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Splitu o primjeni LKS-a u liječenju AD-a, te utvrditi učestalost i obilježja zabrinutosti i strahova povezanih s njihovom primjenom. Pretpostavljeno je da među studentima postoji određeni stupanj kortikofobije i da je niža razina znanja povezana s izraženijim strahovima i nesigurnošću u vezi s primjenom LKS-a.

Materijali i metode

U istraživanju je sudjelovalo 100 studenata preddiplomskog studija sestrinstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Uzorak je prikupljen metodom prikladnog uzorkovanja. Sudjelovanje je bilo dobrovoljno i anonimno. Kriteriji uključanja bili su status redovitog ili izvanrednog studenta preddiplomskog studija sestrinstva i dobrovoljni pristanak na sudjelovanje. Kriterij isključenja bio je odbijanje sudjelovanja ili nepotpuno ispunjen upitnik.. Istraživanje je provedeno od 1. veljače do 1. travnja 2025. godine. Za provođenje istraživanja dobiveno je odobrenje Etičkog povjerenstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (KLASA: 029-03/25-08/01, URBROJ: 2181-228-103/1-5).

Tablica 1. <i>Demografska obilježja ispitanika uključenih u ovo istraživanje.</i>	
Demografsko obilježje ispitanika	N
Spol	
Muški	13
Ženski	87
Status studenta	
Redovni	35
Izvanredni	65
Godina studija	
Prva	18
Druga	17
Treća	28
Četvrta	37

Provedeno je presječno istraživanje putem mrežnog anketnog upitnika distribuiranog putem platforme Google Forms. Upitnik je sadržavao pitanja o demografskim obilježjima ispitanika te hrvatsku inačicu TOPICOP upitnika (engl. Topical Corticosteroid Phobia), validiranog instrumenta za procjenu stavova, vjerovanja i ponašanja povezanih s primjenom LKS-a. TOPICOP upitnik je samoprocjenjivačka ljestvica koja se sastoji od 12 tvrdnji koje obuhvaćaju brige, uvjerenja i ponašanja vezana uz primjenu LKS-a. Svaka se tvrdnja ocjenjuje četverostupanjskom Likertovom skalom. Ukupni rezultat dobiva se zbrajanjem bodova u rasponu od 0 do 36, a potom se standardno pretvara u postotke. Viši

Tablica 2. <i>Distribucija odgovora ispitanika na pitanja iz TOPICOP upitnika iz domene stavovi o LKS-u.</i>		
Izjava	Odgovor	N
LKS ulazi u krvotok	U potpunosti se ne slažem	15
	Ne slažem se	14
	Djelomično se slažem	34
	U potpunosti se slažem	37
LKS može dovesti do infekcije	U potpunosti se ne slažem	26
	Ne slažem se	29
	Djelomično se slažem	34
	U potpunosti se slažem	11
LKS uzrokuje debljanje	U potpunosti se ne slažem	6
	Ne slažem se	19
	Djelomično se slažem	27
	U potpunosti se slažem	48
LKS oštećuje kožu	U potpunosti se ne slažem	12
	Ne slažem se	19
	Djelomično se slažem	55
	U potpunosti se slažem	14
LKS utječe na buduće zdravlje	U potpunosti se ne slažem	17
	Ne slažem se	14
	Djelomično se slažem	47
	U potpunosti se slažem	22
LKS može dovesti do astme	U potpunosti se ne slažem	42
	Ne slažem se	35
	Djelomično se slažem	17
	U potpunosti se slažem	6

rezultati ukazuju na izraženiju kortikofobiju (6).

Izračunani su deskriptivni pokazatelji za demografske varijable i odgovore na TOPICOP. Povezanosti s dobi i godinom studija ispitane su Spearmanovim koeficijentom ranga. Kao prag statističke značajnosti korišten je P<0,05. Analiza je provedena u programu JASP (verzija 0.17.3.0, Amsterdam, Nizozemska).

Rezultati

Od ukupnog broja ispitanika (n=100), 87% su žene, a 13% muškarci (Tablica 1). Većina ispitanika pohađa izvanredni studij, a najzastupljenija je

Tablica 3.
Distribucija odgovora ispitanika na pitanja iz TOPICOP upitnika iz domene zabrinutosti i ponašanja u vezi primjene LKS-a.

Izjava	Odgovor	N
Nisam upoznat s nuspojavama LKS-a, ali ih se unatoč tome bojim	Uvijek	2
	Često	7
	Ponekad	57
	Nikada	34
Bojim se na kožu nanositi debeli sloj LKS-a	Nikada	40
	Ponekad	40
	Često	13
	Uvijek	7
Bojim se na kožu nanositi debeli sloj LKS-a na određene dijelove tijela gdje je koža tanja	Uvijek	14
	Često	24
	Ponekad	32
	Nikada	30
Odgadam liječenje LKS-a koliko god mogu	Uvijek	10
	Često	18
	Ponekad	34
	Nikada	38
Zaustavljam liječenje LKS-a čim dođe do poboljšanja	Uvijek	10
	Često	24
	Ponekad	28
	Nikada	38
Potrebno mi je dodatno uvjeravanje u vezi primjene LKS-a	Uvijek	8
	Često	24
	Ponekad	35
	Nikada	33

četvrta godina studija. Prosječna dob iznosi 27,0 godina (95% CI 26,0 - 29,0).

U provedenom istraživanju, 37% ispitanika u potpunosti se ne slaže s tvrdnjom da LKS ulaze u krvotok, dok se 34% ispitanika djelomično slaže s tom tvrdnjom. Na izjavu da LKS može dovesti do infekcije, 45% ispitanika u potpunosti ili djelomično se slaže. Nadalje, čak 75% ispitanika djelomično ili u potpunosti odbacuje povezanost LKS-a s debljanjem. S druge strane, 69% ispitanika djelomično ili u potpunosti se slaže da ovi lijekovi mogu oštetiti kožu te da mogu utjecati na buduće zdravlje. Konačno, 77% ispitanika u potpunosti

ili djelomično ne slaže se da LKS može uzrokovati astmu (Tablica 2).

Na pitanje o strahu od nuspojava LKS-a bez prethodnih informacija, 57% ispitanika navodi da takav strah ponekad imaju. Nadalje, 40% ispitanika izjavljuje da se ponekad boje nanijeti deblji sloj LKS-a, dok 20% to navodi često ili uvijek. Na osjetljivim dijelovima tijela 32% ispitanika ponekad osjeća božazan, a 38% to navodi često ili uvijek. Kada je riječ o odgađanju liječenja LKS-a, 34% ispitanika to ponekad čini, a 28% često ili uvijek. Sličan uzorak opažen je i kod prekidanja terapije čim dođe do poboljšanja, gdje 34% ispitanika navodi da to čini

često ili uvijek. Na kraju, 35% ispitanika izjavljuje da im je ponekad potrebno dodatno uvjeravanje u vezi s primjenom LKS-a, dok 32% navodi da je to potrebno često ili uvijek (Tablica 3).

U Tablici 4 je prikazana povezanost između dobi ispitanika i izjavama iz TOPICOP upitnika. Spermanovim rho testom dokazana je statistički značajnu povezanost između dobi i tvrdnje LKS oštećuju kožu (P=0,017) te tvrdnje da će LKS utjecati na buduće zdravlje onih koji ih koriste (P=0,005).

U Tablici 5 je prikazana povezanost godine studija i izjavama iz TOPICOP upitnika. Dokazana je statistički značajna povezanost između godine studija i tvrdnje da će u budućnosti LKS utjecati na zdravlje onih koji ih koriste (P=0,008).

Rasprava

Rezultati ovog istraživanja ukazuju na prisutnost kortikofobije među studentima sestrinstva, pri čemu je značajan broj ispitanika izražava zabrinutost zbog mogućih nuspojava primjene LKS-a. Budući da su LKS temeljna terapijska opcija u liječenju AD-a, ali i drugih upalnih dermatoza, a njihov se sigurnosni profil kontinuirano potvrđuje u kliničkoj praksi, ovakvi nalazi upućuju na nedostatno usvajanje ključnih znanstvenih informacija tijekom obrazovanja. Ovo istraživanje prvi put pruža uvid u obrasce kortikofobije među studentima sestrinstva u hrvatskom obrazovnom sustavu, čime se otkriva jasan nesrazmjer između postojećih dokaza o sigurnosti LKS-a i percepcije studenata te ističe važan edukacijski izazov.

Dobiveni rezultati također otvaraju pitanje utemeljenosti studentskih stavova, budući da je zabrinutost vezana uz LKS često povezana sa subjektivnim procjenama i ograničenim poznavanjem njihovog sigurnosnog profila. Ovakvi obrasci ukazuju na to da teorijska znanja usvojena tijekom studija sestrinstva nisu dostatno integrirana s praktičnim kliničkim razumijevanjem. Slični nalazi već su opisani u prethodnim istraživanjima, koja potvrđuju da i studenti sestrinstva, kao i zdravstveni djelatnici, nerijetko

Tablica 4.
Povezanost dobi ispitanika s izjavama iz TOPICOP upitnika.

Izjava	Rho-vrijednost	P-vrijednost
LKS ulazi u krvotok	0,013	0,900
LKS može dovesti do infekcije	0,143	0,156
LKS uzrokuje debljanje	0,100	0,323
LKS oštećuje kožu	0,239	0,017
LKS utječe na buduće zdravlje	0,278	0,005
LKS može dovesti do astme	0,180	0,074
Nisam upoznat s nuspojavama LKS-a, ali ih se unatoč tome bojim	0,138	0,170
Bojim se na kožu nanositi debeli sloj LKS-a	0,004	0,966
Bojim se na kožu nanositi debeli sloj LKS-a na određene dijelove tijela gdje je koža tanja	0,014	0,888
Odgadam liječenje LKS-a koliko god mogu	0,130	0,196
Zaustavljam liječenje LKS-a čim dođe do poboljšanja	0,067	0,510
Potrebno mi je dodatno uvjeravanje u vezi primjene LKS-a	0,056	0,580

precjenjuju štetnost LKS-a, često se oslanjajući na neslužbene izvore informacija i osobna iskustva (7, 8). Takvi stavovi ne samo da utječu na vlastitu kliničku nesigurnost, već se prenose i na bolesnike, povećavajući vjerojatnost slabije adherencije i preranog prekida terapije (7, 9).

Dodatnu zabrinutost izazivaju obrasci ponašanja koji proizlaze iz ta-

kvih stavova, a koji su identificirani i u ovom istraživanju. Naime, dio studenata pokazuje sklonost prekidanju terapije čim dođe do subjektivnog poboljšanja simptoma, dok značajan broj ispitanika izražava nelagodu pri primjeni ovih pripravaka na osjetljivim regijama tijela. Takvi obrasci ponašanja, već potvrđeni i u ranijim istraživanjima provedenima

među zdravstvenim djelatnicima, mogu rezultirati nedovoljnom kontrolom bolesti, čime se povećava potreba za sustavnom terapijom i dugotrajnijim liječenjem (10, 11).

Navedena ponašanja dodatno su povezana s emocionalnom komponentom kortikofobije, koja ima važnu ulogu u oblikovanju studentske percepcije LKS-a. Psihološka nelagoda povezana s uporabom LKS-a dodatno je naglašena činjenicom da su strahovi prisutni i u odsutnosti konkretnog znanja o nuspojavama, što ukazuje na snažan utjecaj osobnih uvjerenja, opažanja ili prethodnih iskustava. Takva emocionalna percepcija nerijetko nadjačava racionalno znanje usvojeno tijekom studija, što potvrđuju nedavni rezultati iz edukacijskih istraživanja u zdravstvu (12).

Dodatnu složenost problemu pridonosi uočena povezanost između demografskih obilježja ispitanika i njihovih stavova prema LKS-u. Utvrđena je statistički značajna povezanost između dobi studenata i percepcije da LKS može oštetiti kožu te dugoročno utjecati na zdravlje, kao i između godine studija i uvjerenja o mogućim trajnim posljedicama njihove primjene. Stariji studenti i oni na višim godinama studija, koji su češće uključeni u kliničku praksu, pokazuju veću razinu opreza u primjeni LKS-a, što može biti rezultat proširenog teorijskog znanja i razvijenijeg osjećaja odgovornosti. Međutim, takva povećana zabrinutost može također ukazivati na nesigurnosti koje proizlaze iz nejasnog razlikovanja stvarnih i percipiranih rizika, osobito ako obrazovni sadržaji nisu usklađeni s aktualnim kliničkim smjernicama. Ovi rezultati u skladu su s prethodnim istraživanjima, koja ukazuju na paradoks da viša razina obrazovanja ne isključuje prisutnost kortikofobije; naprotiv, u određenim slučajevima, razina zabrinutosti može rasti paralelno s napredovanjem kroz obrazovni sustav (13).

Na kraju, važno je osvrnuti se i na metodološka ograničenja ovog istraživanja. Korišten je prikladan uzorak od 100 studenata iz jedne visokoobrazovne ustanove, što može ograničiti opću primjenjivost rezultata i zahtijeva oprez pri generalizaciji nalaza. Unatoč tome,

rezultati pružaju vrijedan uvid u percepcije budućih zdravstvenih djelatnika i ukazuju na potrebu za sustavnijim uključivanjem edukacijskih sadržaja o sigurnoj primjeni LKS-a u kurikulumu studija sestrinstva i srodnih zdravstvenih studija. Takvo unapređenje kurikuluma može doprinijeti smanjenju kortikofobije među studentima i jačanju njihove stručne osposobljenosti za edukaciju bolesnika u kliničkoj praksi.

Zaključak

Istraživanje je pokazalo kako studenti sestrinstva izražavaju izraženu razinu kortikofobije, pri čemu zabrinutost najčešće proizlazi iz straha od mogućih nuspojava i dugoročnih posljedica primjene LKS-a. Dobiveni nalazi jasno sugeriraju potrebu za sustavnijim uključivanjem sadržaja iz područja dermatološke farmakoterapije u obrazovne programe sestrinstva. Takav pristup ne bi samo doprinio smanjenju iracionalnih strahova povezanih s primjenom LKS-a, već bi osnažio buduće zdravstvene djelatnike za stručno, samouvjereno i znanstveno utemeljeno savjetovanje bolesnika o njihovoj racionalnoj i sigurnoj primjeni.

Doprinos autora:

ŠJ je sudjelovao u konceptualizaciji i metodologiji, proveo istraživanje, njegovu formalnu analizu, izradio izvorni rukopis te sudjelovao u pisanju, pregledu i uređivanju rukopisa. MP je sudjelovala u konceptualizaciji, metodologiji istraživanja, provela formalnu analizu te sudjelovala u pisanju, pregledu i uređivanju rukopisa. DV je pružila nadzor i administraciju projekta, osigurala resurse te sudjelovala u pisanju, pregledu i uređivanju rukopisa. Svi autori pregledali su i odobrili konačnu verziju rukopisa te snose odgovornost za sve aspekte ovog rada.

Financiranje:

Ovo istraživanje nije primilo financiranje od strane javnih, komercijalnih ili neprofitnih institucija.

Izjava Etičkog povjerenstva:

Istraživanje je provedeno u skladu s Helsinškom deklaracijom te je odobreno od strane Etičkog povjerenstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (KLASA: 029-03/25-08/01, URBROJ: 2181-228-103/1-5).

Izjava o dostupnosti podataka:

Autori imaju potpunu kontrolu nad svim primarnim podacima i pristaju omogućiti uredništvu časopisa njihovu provjeru na zahtjev.

Sukob interesa:

Autori izjavljuju da ne postoji sukob interesa.

Literatura

- Lipozenčić J. Atopijski dermatitis. U: Lipozenčić J i sur. Dermatovenerologija. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada; 2008; 179-87.
- Kay J, Gawkrodger DJ, Mortimer MJ, Jaron AG. The prevalence of childhood atopic eczema in the general population. J Am Acad Dermatol 1994; 30: 35-9.
- Bos B, Antonescu I, Osinga H, Veenje S; de Jong K, de Vries TW. Corticosteroid phobia (corticophobia) in parents of young children with atopic dermatitis and their health care providers. Pediatr Dermatol. 2019; 36 (1): 100-4.
- Koster ES, Philbert D, Zheng X, Moradi N, de Vries TW, Bouvy ML. Reducing corticosteroid phobia in pharmacy staff and parents of children with atopic dermatitis. Int J Clin Pharm. 2021; 43 (5): 1237-44:
- Kang MJ, Park JH, Park S, Kim NG, Kim EY, Yu YM, i sur. Community pharmacists' knowledge, perceptions, and practices about topical corticosteroid counseling: A real-world cross-sectional survey and focus group discussions in Korea. PLoS One. 2020; 15 (7): 1-15.
- Markota Čagalj A, Markić J, Vuković D, Šitum Čeprnja Z, Gogić Salapić T, Buljan I i sur. Linguistic Validation and Reliability of the Croatian Version of the TOPICOP Questionnaire. Medicina (Kaunas). 2024; 60 (6): 968.
- Lambrechts L, Gilissen L, Morren MA. Topical Corticosteroid Phobia Among Healthcare Professionals Using the TOPICOP Score. Acta Derm Venereol. 2019; 99 (11): 1004-8.
- Alakeel A, Alkahtani A, Alshareef R, Almajli N, Alekrish K. Topical Corticophobia Among Healthcare Professionals in Saudi Arabia: A Cross-Sectional Study. Dermatol Pract Concept. 2024; 14 (3): e2024106.
- Veenje S, Osinga H, Antonescu I, Bos B, de Vries TW. Focus group parental opinions regarding treatment with topical corticosteroids on children with atopic dermatitis. Allergol Immunopathol (Madr). 2019; 47 (2): 166-71.
- Batalla A, Martínez-Santos AE, Braña Balige S, Varela Fontán S, Vilanova-Trillo L, Diéguez P, Flórez Á. Dermatology Self-Medication in Nursing Students and Professionals: A Multicentre Study. Healthcare (Basel). 2024; 12 (2): 258.

- Tan S, Phan P, Law JY, Choi E, Chandran NS. Qualitative analysis of topical corticosteroid concerns, topical steroid addiction and withdrawal in dermatological patients. BMJ Open. 2022; 12 (3): e060867.
- Barakat M, Elnaem MH, Al-Rawashdeh A, Othman B, Ibrahim S, Abdelaziz DH i sur. Assessment of Knowledge, Perception, Experience and Phobia toward Corticosteroids Use among the General Public in the Era of COVID-19: A Multinational Study. Healthcare (Basel). 2023; 11 (2): 255.
- Herzum A, Occella C, Gariazzo L, Pastorino C, Viglizzo G. Corticophobia among Parents of Children with Atopic Dermatitis: Assessing Major and Minor Risk Factors for High TOPI-COP Scores. J Clin Med. 2023; 12 (21): 6813.

Summary

ATTITUDES OF NURSING STUDENTS AT THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES IN SPLIT ON THE USE OF TOPICAL CORTICOSTEROID PREPARATIONS IN THE TREATMENT OF ATOPIC DERMATITIS

Špiro Javorčić, Maja Pavić, Dubravka Vuković

Aim: To assess the attitudes of nursing students toward the use of topical corticosteroids (TC), the cornerstone therapy for the atopic dermatitis (AD) treatment, focusing on concerns and fears (corticophobia) associated with TC use.

Methods: This cross-sectional study included 100 nursing students from the University Department of Health Studies, University of Split, during February and March 2025. Data were collected using the validated TOPICOP questionnaire, distributed via Google Forms. Descriptive statistics and Spearman's rank correlation coefficient were used for analysis. The threshold for statistical significance was set at $P < 0.05$.

Results: The mean age of participants was 27 years. Women accounted for 87% of the sample and men for 13%. Fourth-year students were the most represented group at 37%. Concern about potential adverse effects of TC was reported by 66% of respondents, primarily relating to skin damage and long-term consequences. A statistically significant association was found between age and concern about adverse effects ($P < 0.05$), with older students expressing greater concern. A statistically significant association was also observed between year of study and beliefs about long-term effects of TC ($P < 0.05$), with students in higher years more likely to believe that long-term adverse effects exist.

Conclusion: Nursing students show considerable corticophobia. The results suggest that more systematic education during undergraduate training is needed to give future the knowledge and confidence to educate effectively on patients on the rational and safe TC use in AD management. These findings emphasize the importance of targeted TC education in the nursing curriculum to support better educational outcomes and ensure high-quality patient support.

Keywords: ATOPIC DERMATITIS, CORTICOPHOBIA, NURSING, TOPICAL CORTICOSTEROIDS

Primljeno/Received: 8. 11. 2025.

Prihvaćeno/Accepted: 24. 11. 2025.